

ČO JE ORCID A PREČO JE DÔLEŽITÝ?

Ako si zaistiť kontrolu nad svojimi publikáciami v dnešnom globálnom informačnom svete? Ako ušetriť čas pri písaní publikačných výkazov? Ako propagovať svoju prácu?

Spájanie vedy a vedeckých pracovníkov - to je hlavné heslo služby ORCID (**O**pen **R**esearcher **C**ontributor **I**dentification), ktorá bola oficiálne sprevádzkovaná 17. októbra 2012. V súčasnosti je ORCID, Inc. nezávislá nezisková inštitúcia. K finančnej podpore sa postupne prihlásil rad vedeckých spoločností (napr. Americká chemická spoločnosť ACS, Americká —fyzikálna spoločnosť APA ai.) a vydavateľov (ACM, Elsevier, Springer ai.).

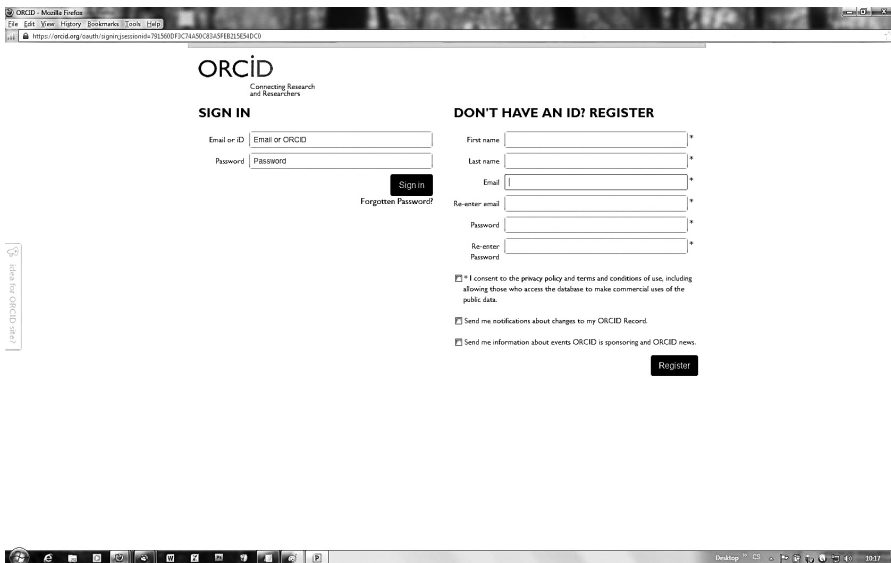
ORCID identifikátor umožňuje vedeckým pracovníkom jednoznačne a trvalo identifikovať svoju publikačnú činnosť.

V živote bežne dochádza ku zmenám priezviska, pracoviska (prípadne afiliácie pracoviska), náhodnej zhode priezvisk. Koniec koncov v rámci Slovenskej akadémie vied tiež máme niekoľko vedeckých pracovníkov s rovnakým priezviskom. Prostredníctvom trvalého identifikátora je možné zabrániť mylnému prisúdeniu vedeckých výstupov nesprávne autorovi. Pre individuálnych používateľov je register ORCID prístupný zdarma. K 5. januáru 2017 spoločnosť ORCID, Inc. uvádza, že register obsahuje 2 913 813 autor-ských identifikačných záznamov.

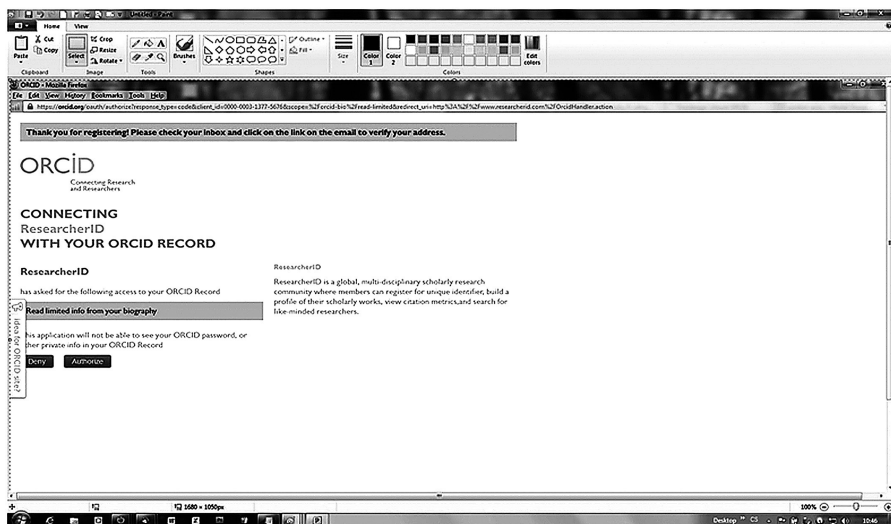
ORCID register má tiež inštitucionálne využitie. Organizácie (výskumné/akademické pracoviská, vydavatelia a pod.) môžu prepojiť svoj vlastný interný systém s identifikátormi ORCID, prípadne priamo registrovať svojich zamestnancov a študentov do registra. Pre organizácie je členstvo v registri ORCID spoplatnené.

1. Individuálne členstvo

Samotná registrácia je veľmi jednoduchá. Na stránke <https://orcid.org/> treba do nasledovného formulára zadať svoje osobné údaje:

Na uvedený email sa odošle autorizačný odkaz a od autora sa vyžaduje autorizácia záznamu:

Po autorizácii ORCID prideli záznamu autora jedinečné identifikačné číslo ORCID ID (16-miestny číselný kód) a autor už môže vkladať svoje údaje a vedecké výstupy. Okrem manuálneho vkladania register ORCID umožňuje import z databáz Web of Science, Scopus alebo systému CrossRef prostredníctvom priameho prelinkovania. ORCID podporuje najrôznejšie druhy výstupov: okrem článkov a monografií napr. encyklopedické heslá, videá, webstránky...

ADD WORK

Work category *

Publication

Work type *

Journal article

- Book
- Book chapter
- Book review
- Dictionary entry
- Dissertation
- Edited book
- Encyclopedia entry
- Journal article**
- Journal issue
- Magazine article
- Manual
- Newsletter article
- Newspaper article
- Online resource
- Report
- Research tool
- Supervised student publication
- Test
- Translation
- Website

CITATION

Citation type

UNSPECIFIED

Citation

Add citation

WORK IDENTIFIERS

Identifier type

What type of external ID?

Identifier value

Add ID

Identifier URL

Add URL

Relationship ?

Self Part of

[+ Add other identifier](#)

URL

Add URL

Language used in this form

Country of publication

Add to list

Cancel

Je dôležité uviesť, že vedecké výstupy uložené v registri ORCID naďalej ostávajú vlastníctvom autora. V zázname si autor sám manažuje úroveň prístupnosti svojich dát – čo sprístupní všetkým členom registra, čo iba vybraným členom alebo čo ostatne kompletne privátne.

Register ORCID je priamo prepojený databázami Web of Science, Scopus a nástrojom CrossRef.

Pri importe publikácií z **Web of Science** sa treba najskôr zaregistrovať v rámci Web of Science (získať tzv. ResearcherID), pričom následne je možné plynule previesť publikácie z konta ResearcherID do ORCID profilu:

ORCID Profile updated after publications from ResearcherID are sent.

ORCID
Connecting Research and Researchers

FOR RESEARCHERS
MY ORCID RECORD | MY ORCID PROFILE

Ellen Rotenberg
0000-0001-1914-4311
Other IDs:
ResearcherID: A-1061-2007

Publications

Compendium for Web enabled Collaboration: Compendium Institute Workshop 2005
Duffy,Peg and Hertzog, Jane and Kadivel, Suresh and Rotenberg, Ellen and Fritson, Richard, (2005). "Compendium for Web enabled Collaboration"

ResearcherID and University Publication Data: A Case Study at The University of Queensland: Biometrics Conference 2009
Thomas, Amberlynn and Bennett, Andrew and Marlow, Andrew and Kortelask, Christian and Guida, Reynolds and Rotenberg, Ellen, (2009). "ResearcherID and University Publication Data: A Case Study at The University of Queensland"

ResearcherID: A new way to address author name ambiguity: Conference on Customer Facing Culture 2008: Emerging and Empowering Quality 2008
Lim, Khue Hiang and Rotenberg, Ellen and Fung, Siew Tyn and Guida, Reynolds, (2008). "ResearcherID: A new way to address author name ambiguity"

Seeker Spotlight: Thomson Reuters 2013
Rotenberg, Ellen, (2013). "Seeker Spotlight: Thomson Reuters"

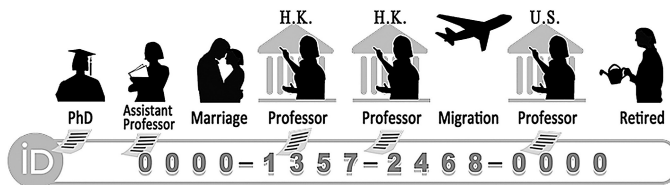
V databáze SCOPUS môže autor publikácie do registra ORCID vkladať jednoducho zo svojho autorského profilu:

The screenshot displays the Scopus Author details for Dennis Alexander Nowak. Key elements include:

- Author Information:** Dennis Alexander Nowak, Klinikum der Universität München, Institut und Poliklinik für Arbeits-, Sozial- und Umweltmedizin, Munich, Germany. Author ID: 7201754467.
- Document Statistics:** 575 Documents, 14037 total citations by 10320 documents, h-index: 57, 150 co-authors.
- Publications:** A list of articles such as "Guideline (S2k, AWMF) of the Deutsche Gesellschaft für Pneumologie und Beatmungsmedizin..." and "Medical diagnostics for indoor mold exposure".
- Author History:** Shows a publication range from 1985 to 2016 and a total of 13816 references.
- Bar Chart:** A chart showing the number of documents published per year from 2007 to 2017, with a total of 1181 citations.

V systéme **CrossRef** autor udelí raz a navždy povolenie a systém CrossRef potom bude automaticky aktualizovať všetky ďalšie publikácie so záznamom autora v ORCID registri.

Prostredníctvom ORCID identifikátora autor vie jednoznačne priradiť svoju identitu k svojim vedeckým výstupom, spojiť svoje meno so svojou prácou – bez ohľadu na vek, miesto pôsobenia alebo druh pracoviska.

2. Inštitucionálne členstvo

Pre inštitúcie existujú dva druhy členstva **Basic** a **Premium**, líšia sa šírkou funkcií, ktoré register ORCID následne ponúka. Poplatok za členstvo sa

líši podľa veľkosti organizácie a výšky príjmu, pričom neziskové organizácie majú zľavu.

V súčasnosti má ORCID viac ako 80 členov z akademického a vedeckého sveta, patria medzi nich univerzity, vydavatelia, vedecké asociácie, grantové asociácie apod. Z Českej republiky je členom ORCID Česká technická univerzita v Prahe a Univerzita Tomáše Bati ve Zlíne.

Členovia získajú API na prepojenie ORCID registra s ich interným systémom (v našom prípade je to systém na evidenciu publikačnej činnosti – ARL). Toto prepojenie umožňuje registráciu, ukladanie, editáciu a vzájomnú aktualizáciu publikačných výstupov – samozrejme všetko so súhlasom autora. Analýza týchto dát súčasne môže podporiť napríklad žiadosti o finančné zabezpečenie, získať informácie o spolupráci so zahraničím alebo týmto monitorovať využitie finančných zdrojov. Čím ďalej častejšie začínajú organizácie zabudovávať ORCID identifikátory do ďalších pracovných procesov – ako sú prihlášky do grantových projektov alebo u vydavateľov je to prijímanie článkov na publikáciu.

Členstvo v ORCID vo výskumnej organizácii rieši nasledovné:

- Rieši nejasnosti v záznamoch interného systému.
- Šetrí čas pri vypracovaní publikačných výkazov – umožňuje automatickú aktualizáciu dát autora.
- Umožňuje analýzu afiliácií, prác a grantov vedeckého pracovníka.
- Prostredníctvom kompletných výkazov publikačnej činnosti môže ovplyvniť hodnotenie práce vedeckej organizácie.
- Umožňuje vypátrať presah domácej vedeckej činnosti do digitálneho sveta.
- Umožňuje ostať jednoducho v kontakte s vedeckým pracovníkom po odchode z organizácie.
- Umožňuje pomáhať vedeckým pracovníkom naštartovať publikačnú činnosť.

ORCID identifikátor tak predstavuje ďalší a veľmi jednoduchý spôsob, ako vedecké a výskumné organizácie môžu zvyšovať svoj kredit v globálnej vedeckej komunite, čo je v dnešnom svete mimoriadne dôležité.

Jitka Dobbersteinová, Ústredná knižnica SAV